

Vaccination – covid-19

Vaccination mot covid-19 ska ges enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer:

[Rekommendationer för vaccination mot covid-19 — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

Hösten 2024 erbjuder rekommenderade grupper vaccin mot covid-19 från 15 oktober - 31 december.

Vaccination av personer på särskilt boende (SÄBO) kan påbörjas tidigare, dock tidigast 7 oktober. Sedan augusti 2023 bedöms ovaccinerade personer, utan nedsättning av immunförsvaret, få ett fullständigt skydd av en dos vaccin.

Rekommendationerna gäller från det år en person fyller 80 respektive 65 år.

Personer som är 65 år och äldre eller tillhör en medicinsk riskgrupp rekommenderas en dos vaccin inför höst- och vintersäsongen.

Personer som rekommenderas en dos kan avstå om de redan har haft bekräftad covid-19 under innevarande säsong.

Medicinska tillstånd som innebär ökad risk för allvarlig covid-19-infektion innefattar:

- Hjärt- och kärlsjukdom inklusive stroke (hypertoni som enda diagnos ingår ej)
- Kronisk lungsjukdom såsom KOL eller svår instabil astma
- Diabetes mellitus typ 1 och 2
- Leversvikt
- Njursvikt
- Immunsuppression på grund av behandling, organtransplantation, blodcancersjukdom eller annan immunhämmande sjukdom/tillstånd, t.ex. Downs syndrom.
- Sjukdomar eller tillstånd som leder till nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft och sekretstagnation (till exempel extrem fetma, neuromuskulära sjukdomar eller en flerfunktionsnedsättning).
- Graviditet (efter graviditetsvecka 12). För gravida som har en ytterligare riskfaktor kan vaccination ske även före graviditetsvecka 13.
- Annan sjukdom eller tillstånd som orsakat nedsatt hälsotillstånd på ett sätt som gör att covid-19 riskerar att få ett allvarligt förlopp. Exempel på sådana sjukdomar eller tillstånd kan vara demens, psykisk sjukdom eller skadligt alkohol- eller drogbruk, som orsakat en nedsatt kroppslig hälsa.

Personer 80 år och äldre, samt personer 65–79 år med dagliga omsorgsinsatser i hemmet, rekommenderas en ytterligare dos vaccin mot covid-19 under våren för att säkerställa ett gott skydd året runt.

Personer som endast har hemtjänstinsatser i form av städning, trygghetslarm eller leverans av matlådor, ingår inte i målgruppen för rekommendation om vårdos.

En person som vaccinerade sig under hösten och dessutom har haft bekräftad covid-19 efter 1 oktober samma år har ett gott skydd även under kommande vår och sommar. En ny vaccindos under våren behövs inte, utan nästa dos kan tas till hösten.

Särskilt schema för personer med ett nedsatt immunförsvar

Folkhälsomyndigheten har ingen generell rekommendation om vaccination mot covid-19 för personer med immunbrist. Patientgruppen är bred och behandlande läkare avgör behovet av vaccination för dessa grupper.

De flesta personer med någon form av immunnedsättning på grund av sjukdom eller behandling ingår i rekommendationen om årlig vaccination mot covid-19 inför höst/vintersäsongen. En del personer med allvarlig immunbrist behöver tätare vaccindoser och det kan i vissa fall vara lämpligt att personer med allvarlig immunbrist följer de rekommendationer som gäller personer äldre än 80 år. Vaccination behöver i många fall göras vid tidpunkter som passar övrig behandling.

I enstaka fall kan behandlande läkare anse att det finns indikation för vaccination även av anhöriga till personer med allvarlig immunbrist.

[Information om covid-19-vaccin till personer med nedsatt immunförsvar — Folkhälsomyndigheten \(folkhalso myndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

Vaccination mot covid-19 för personer som inte omfattas av rekommendationen

Vaccin är ett läkemedel och kan ordinerats av läkare även till personer som inte omfattas av en rekommendation.

Vaccin:

Hösten 2024 används i Sverige Comirnaty (mRNA-vaccin) och Bimervax (proteinbaserat vaccin). Båda är uppdaterade med skydd mot cirkulerande virusvarianter.

1. Comirnaty JN.1 (Pfizer-BioNTech):

Godkänt från 12 års ålder. Godkänt för vaccination till gravida.

Dosering: 0,3 ml som intramuskulär injektion. Inte godkänt för subkutan administrering.

För mer information inkl hållbarhet, förvaring och hantering, se [Comirnaty JN.1 - FASS Vårdpersonal](#)

2. Bimervax (Hipra):

Ska enligt Folkhälsomyndighetens rekommendation endast ges till personer från 31 års ålder.

Ges tidigast 6 månader efter senaste dos vaccin mot covid-19.

Dosering: 0,5 ml som intramuskulär injektion. Inte godkänt för subkutan administrering.

För mer information inkl hållbarhet, förvaring och hantering, se [BIMERVAX injektionsvätska, emulsion | Läkemedelsverket \(lakemedelsverket.se\)](#)

Hälsodeklaration:

Ska fyllas i inför vaccination, se [BLA-21719-v.13.0 Vaccination - Hälsodeklaration vaccination mot Covid-19, säsongsinfluensa och pneumokocker](#).

Varningar och försiktighet:

- Undvik vaccination under pågående infektion med feber.
- Överkänslighet mot någon av vaccinets beståndsdelar.
- Vid kronisk inflammation eller autoimmun sjukdom i aktivt skede, eller svårare autoimmun sjukdom som SLE, MS eller myastenia gravis hänvisas personen till behandlande läkare för ställningstagande till vaccination.

Beakta:

- **Om personen använder blodförtunnande läkemedel**, se DocPoint [STY-21813-v.10.0 Vaccination - Blodförtunnande behandling](#). För att minska risken för blödningskomplikationer ges vaccinationen i deltoideusmuskeln och att insticksstället komprimeras i 5 minuter efter given vaccination.
- **Vid all vaccination ska det finnas tillgänglig anafylaxiberedskap**, se DocPoint [STY-21722-v.5.0 Vaccination - Generella direktiv för behandling av anafylaxi vid vaccin](#). Personer som tidigare fått en kraftig reaktion efter vaccination eller som har haft anafylaktisk reaktion av läkemedel som krävt sjukhusvård hänvisas till allergimottagningen via remiss för ställningstagande till vaccination.

Vaccination av personer med tidigare svår allergisk reaktion mot läkemedel

Personer som tidigare haft svår allergisk reaktion mot läkemedel, dvs att den krävt behandling på akutmottagning eller inläggning på sjukhus, kan vara aktuella för vaccination på Allergimottagningen på Visby Lasarett via konsultremiss, se [STY-22286-v.8.0 Covid – vaccination – Tidigare känd allergi](#).
T ex svår allergisk reaktion i samband med tidigare vaccinering, injicerade läkemedel, upprepade anafylaxier mot peroralt läkemedel eller systemisk mastocytos.

Om man har haft en svår allergisk reaktion mot PEG/polysorbat eller polyoxyl 35 ricinolja avvaktas med att ge vaccin mot covid-19.

Biverkningar:

Vanliga: Lokal smärta över injektionsområdet, huvudvärk, illamående, muskel- eller ledvärk.

Sällsynt: Akut perifer facialispares, myocardit och pericardit.

Kombination med andra vaccin:

Comirnaty kan ges samtidigt med ett eller flera andra inaktiverade och levande försvagade vacciner, som till exempel influensa- och pneumokockvaccin.

Erfarenheten av vaccination med Bimervax är begränsad varför vaccinationen separeras från andra vaccin med minst 7 dagar.

Det finns begränsad erfarenhet av samtidig vaccination mot covid-19 och vaccination mot herpes zoster (förstärkt eller levande försvagat vaccin) och ska därför inte ges samtidigt; separeras fem dagar. Flera vaccin administrerade samtidigt ökar risken för biverkningar, vilket är särskilt viktigt vid vaccination av sköra personer och vid vaccination av gravida.

Dokumentation i patientjournal:

Ordination och administrering av vaccin mot covid-19 dokumenteras under fliken Vaccinationer i Läkemedelsjournalen i TakeCare, se [STY-24656-v.8.0 Vaccinationer - Dokumentation TakeCare](#)

Vem får ordinera vaccin?

Läkare har ordinationsrätt.

En sjuksköterska som har genomgått antingen specialistutbildning till distriktssköterska eller specialistutbildning inom hälso- och sjukvård för barn och ungdomar har behörighet att ordinera läkemedel för vaccination enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Sjuksköterskor som har gått en utbildning inom området får ordinera vaccin till vuxna enligt vissa av de nationella vaccinationsprogrammen. Det är verksamhetschefen som ansvarar för att det görs en bedömning av utbildningen. Bedömningen ska dokumenteras, se [BLA-24690-v.8.0 Vaccination - Behörighet till sjuksköterska att ordinera vaccin inom Region Gotland](#)

Biverkansrapportering:

Vid biverkan av covid-vaccination ska biverkansrapportering göras till Läkemedelsverket enligt ordinarie rutin via länk <https://www.lakemedelsverket.se/sv/rapportera-biverkningar/lakemedel>